

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/1/2016
Identifikačné číslo spisu: 6713010199
Dátum vydania rozhodnutia: 20.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6713010199.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Pribelského, PhD., na neverejnom zasadnutí 20. februára 2019, v trestnej veci obvineného J. A., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a iné, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 3 T 51/2013, o dovolaní obvineného J. A. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. februára 2014, sp. zn. 5 To 3/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného J. A. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 6. decembra 2013, sp. zn. 3 T 51/2013, bol obvinený uznaný za vinného v bode 1) zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 47 ods. 2 Tr. zák., v bode 2) z prečinu zanedbania povinnej výživy v zmysle § 207 ods. 1 Tr. zák., na skutkovom základe, že

1) 18. decembra 2012 v čase asi o 21.00 hod vo J., okres J., v časti J., pri autobusovej zastávke MHD, lúpežne prepadol M. W., nar. X. Q. XXXX, trvale bytom J. tak, že k nemu zozadu pristúpil a udrel ho raz päťou zozadu do oblasti hlavy, v dôsledku čoho poškodený spadol a ostal kľáčať na zemi, kde mu z pravého predného vrecka bundy, ktorú mal poškodený na sebe, odcudzil finančnú hotovosť vo výške 80,- eur a následne z miesta činu ušiel, čím týmto konaním M. W., nar. X. Q. XXXX, bytom J., spôsobil odcudzením hotovosti škodu vo výške 80,- eur,

napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4 T 70/1984, zo 16. marca 1984, bol odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom v čase spáchania skutku spáchaný v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom v čase spáchania skutku k trestu odňatia slobody nepodmienečne na dva roky, ktorý vykonal 23. augusta 1988,

napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 3 T 69/1987, z 12. októbra 1987, bol odsúdený pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 41 písm. a) Tr. zák. v znení účinnom v čase spáchania skutku k trestu odňatia slobody nepodmienečne na osem rokov a päť mesiacov, ktorý vykonal 2. augusta 1997,

napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4 T 21/2003, z 20. marca 2003, bol odsúdený pre trestný čin znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom v čase spáchania skutku k trestu odňatia slobody nepodmienečne na dva roky a šesť mesiacov, ktorý vykonal 29. januára 2006,

napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 3 T 59/2004, z 30. júla 2004, bol odsúdený pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom v čase spáchania skutku k trestu odňatia slobody nepodmienečne na dva roky a šesť mesiac, ktorý vykonal 9. júna 2007,

2/ napriek tomu, že bol uznesením Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 15 Ppom 1/2012, z 27. júna 2012, vykonateľným 27. júna 2012, zaviazaný prispievať na výživu svojich detí mal. O. A., nar. X. Q. XXXX a mal. N. A., nar. X. M. XXXX mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa vždy do vždy do 25-dňa v mesiaci na účet oprávneného Krízového centra Domu sv. Alžbety, Krízové stredisko pre deti a osamelých rodičov n. o., Banská Bystrica, 9. mája č. 74, si túto zákonom stanovenú vyživovaciu povinnosť v období od 27. júna 2012 do mesiaca december neplnil, čím mu vznikol dlh na výživnom v celkovej výške 226,72 eura, keďže došlo k čiastočnému splateniu dlžného výživného v sume 100,- eur dňa 16. septembra 2013.

Okresný súd ho podľa § 188 ods. 1, § 37 písm. h), m), § 38 ods. 4, 7, § 41 ods. 1, ods. 2, § 43, § 47 ods. 2, § 49 ods. 2, § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. odsúdil na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvadsať rokov a osem mesiacov a na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 11. februára 2014, sp. zn. 5 To 3/2014, na základe odvolania obvineného proti rozsudku prvostupňového súdu podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2, § 322 ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a obvinenému uložil v zmysle § 188 ods. 1, § 41 ods. 2, § 47 ods. 2, § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody dvadsať rokov a na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por. Dovolanie odôvodnil tým, že výrok o vine v bode 1) rozsudku je založený na nesprávnom právnom posúdení skutku, pretože z dokazovania nebolo spoľahlivo a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že by k spáchaniu skutku došlo tak, ako je ustálené v rozsudku a že sa činu dopustil. Vina bola uznaná predovšetkým na základe výpovede poškodeného, podporenej nepriamymi dôkazmi zo strany ostatných svedkov, podľa dovolateľa však nezákonne vykonanými a nepotvrádzujúcimi, že sa skutok stal a spáchal ho obvinený. Jeho výpoveď však súd vyhodnotil ako nedôveryhodnú, klamlivú, v snahe vyvinieť sa zo skutku. Poukázal na judikatúru, podľa ktorej ak je súd postavený pred úlohu vyhodnotiť vierohodnosť dvoch v podstatných bodoch diametrálne odlišných dôkazov, nemôže nevierohodnosť jedného z týchto dôkazov odôvodniť iba okolnosťami svedčiacimi o vierohodnosti druhého dôkazu (R 6/1970). Súd neodstraňoval vytýkané rozpory vo výpovediach strán a s týmto sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal, rozhodoval len na základe výpovede poškodeného, ktorú vzhľadom na znalecké dokazovanie nepovažuje za relevantný dôkaz, postupoval tak v rozpore s § 2 ods. 10, ods. 12 a 19 Tr. por. Znalkyňa Mgr. Dianišková v znaleckom posudku vo vzťahu k psychologickému profilu poškodeného konštatovala, že jeho všeobecná a špecifická vierohodnosť je znížená, vzhľadom k jeho intelektovým schopnostiam a pamäťovým funkciám a nevyklúčila závažnejšie nepresnosti. Nevysporiadala sa tiež s tým, že poškodený vo svojich vyjadreniach nie vždy ako páchatel' uvádzal dovolateľa. Orgány činné v trestnom konaní (ďalej len OČTK) u poškodeného nezistovali relevantné skutočnosti, hladinu alkoholu, stav hotovosti či iných vecí, ktoré mal poškodený pri sebe krátko po skutku. Namietal zamietnutie návrhu na doplnenie znaleckého dokazovania o dôveryhodnosti poškodeného, pretože tým bolo porušené právo na obhajobu. Bez doplnenia dokazovania nebolo možné objektívne posúdiť skutok, ktorým postupom okresného súdu došlo zásadným spôsobom k porušeniu práva na obhajobu. Spochybnil zákonnosť znaleckého posudku, pretože nebol vypracovaný na podklade

oboznámene sa s celým spisom a všetkými svedeckými výpoveďami a nebol skúmaný vplyv užitého alkoholu na vedomie poškodeného. Jediným dôkazom, na základe ktorého bolo ustálené, že poškodený mohol mať v čase skutku hotovosť 80,- eur je výpoveď poškodeného, pričom OČTK v konaní žiadnym spôsobom neuskutočnili dokazovanie zistením stavu hotovosti po skutku, ani či mohol mať takúto sumu v deň skutku pri sebe. Podstatnú časť večera strávil hraním na výherných automatoch, nemožno preto vylúčiť možnosť, že do automatu vhodil celú hotovosť, ktorú mal mať pri sebe, vrátane úspor. Neexistuje dôkaz, lekárske ošetrenie verifikujúce zranenia a spôsob útoku na poškodeného, podporujúce tvrdenia poškodeného o útoku, pod vplyvom alkoholu mohol na mieste spadnúť sám. Svedkovia K. a M. vypovedali, že poškodeného našli pri ceste a najprv nereagoval na ich slová, asi spal, pričom podľa bezprostrednej reakcie poškodeného ho mali napadnúť dve ženy a jeden chlap, až následne označil muža, ktorého meno si svedkovia nevedeli vybaviť. Namietal zákonnosť výpovede svedka M. z 29. mája 2013, vedenej v rozpore s § 261 ods. 3, § 132 ods. 2 Tr. por., položením sugestívnej otázky, či odznela zo strany poškodeného prezývka R., sa časť výpovede svedka, kde odpovedal „že si presne nepamätá, ale môže to tak byť“ stáva nezákonnou. Nezhľadnenie všetkých skutkových zistení a okolností prípadu plynúcich z dokazovania malo za následok nesprávne právne posúdenie skutku. Prijatím výpovede poškodeného, spochybnenej znaleckým posudkom ani zo skutkových zistení nemožno dospieť k jednoznačnému právnenému záveru, že skutok spáchal a neboli naplnené znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. Navrhol vysloviť, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v § 15, § 188 ods. 1 Tr. zák., § 2 ods. 10, 11, 12 a 19, § 261 ods. 3, § 132 ods. 2 Tr. por. v neprospech dovolateľa., napadnuté rozsudky okresného a krajského súdu zrušiť a okresnému súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol a prerušil mu výkon trestu odňatia slobody. V doplnení dovolania konkretizoval, že namietané rozpory sú vo výpovediach poškodeného a iných svedkov a tieto súviseli najmä s výškou peňažných prostriedkov, ktorými mal poškodený disponovať po skutku (po konfrontácii s výpoveďou Q.), ďalej v tom, že po útoku mal svedkom povedať, že ho napadli dve ženy a jeden muž, nevysporiadaním sa s možným mechanizmom zranení u poškodeného a zdôraznil argumentáciu obhajoby v záverečnej reči a v odvolaní.

Obvinený doplnil dovolanie podaním daným na poštovú prepravu 21. decembra 2017, v ktorom taktiež uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., pričom namietal, že bolo porušené jeho právo byť zastúpený obhajcom v zmysle § 37 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktoré sa v zmysle ustálenej súdnej praxe obdobne (per analogium) vzťahuje aj na prípady, kedy v konaní páchatelovi v dôsledku použitia zásady „trikrát a dost“ podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. hrozí trest odňatia slobody na doživotie, resp. na 25 rokov (Jtk 12/2011, Trestnoprávneho kolégia v Žiline). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. odôvodnil tým, že konfrontácia medzi obvineným a poškodeným zo 4. januára 2013, je nezákonným dôkazom, pretože bola vykonaná napriek objektívne existujúcemu zlému stavu obvineného (psychický a fyzický kolaps obvineného noc pred úkonom). Tieto dovolacie dôvody a námietky uplatnil aj v doplnení dovolania doručenom 12. marca 2018, pričom za nezákonný považoval výsluch z 3. januára 2013, pretože bol realizovaný od 22,35 hod do 23,45 hod v neskorých večerných hodinách a ďalšie dovolacie námietky, ktoré subsumoval pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por. uplatnil v doplnení dovolania doručenom 8. augusta 2018. V doplnení dovolania doručenom 12. septembra 2018 namietal pochybenie orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré znaleckým skúmaním neskúmali jeho schopnosť zúčastniť sa na trestnom konaní, napriek vedomosti o zlom zdravotnom stave obvineného.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry s tým, že dokazovaním bol náležitým spôsobom preukázaný skutkový stav, na základe ktorého bola podaná obžaloba, rozsudok prvostupňového súdu, čo sa týka skutkových zistení potvrdil aj odvolací súd, ktorý rozhodnutie zrušil len vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu. Dovolateľ je usvedčovaný najmä výpoveďou poškodeného M. W., ktorý v prípravnom konaní aj na hlavnom pojednávaní popísal konanie obvineného, pričom jeho tvrdenia nepriamo potvrdzujú svedkovia M., K. a Q.. Konanie J. A. bolo preukázané dostatočným spôsobom tak, ako to bolo popísané v obžalobe. Navrhol dovolanie odmietnuť.

Poškodený sa k dovolaniu obvineného nevyjadril.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. a), 366 ods. 3, 369 ods. 2 písm. b), 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a), b), d), e) ani f) Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 381 Tr. por. najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. (prvá veta) dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených pochybení v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietat' niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (cit. § 371 ods. 4 Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu uplatnenému obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnosti uviesť, že právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a zásada práva na obhajobu je upravená aj v § 2 ods. 9 Tr. por. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, aby páchatel' bol odsúdený len za to, čo spáchal. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, a preto jeho porušenie je aj dôvodom na podanie dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.). Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu, (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Obvinený v rámci tohto dovolacieho dôvodu namietal, že vykonané dôkazy bezpochyby nepreukazujú spáchanie skutku, súd neodstraňoval vytýkané rozpory vo výpovediach poškodeného, obžalovaného a svedkov a s týmito sa nevysporiadal ani v odôvodnení rozhodnutia, nezisťoval podstatné skutočnosti u poškodeného, a to hladinu alkoholu v krvi, stav hotovosti a absenciu lekárskeho potvrdenia verifikujúceho zranenia a spôsob útoku na poškodeného. Taktiež zdôraznil výpovede svedkov K. a M., v zmysle ktorých poškodený v bezprostrednej reakcii označil ako páchatel'a dve ženy a muža, až následne označil muža, na ktorého meno si nevedeli spomenúť. Právo na obhajobu malo byť zásadne porušené aj tým, že súd zamietol návrh na doplnenie znaleckého dokazovania o dôveryhodnosti poškodeného.

Pokiaľ ide o obvineným namietané nevykonanie ďalších dôkazov, takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť

dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011). Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný ani návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numeratur). Dovolací súd teda nie je oprávnený preskúmať skutkový stav ako taký ani prehodnocovať rozsah vykonaného dokazovania či dôkazy samotné (okrem ich zákonnosti).

Uplatneniu práva na obhajobu spočívajúcim v navrhovaní dôkazov, zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, s adekvátnym odôvodnením takéhoto postupu v zmysle § 274 ods. 1 Tr. por. (R 116/2014).

Z vyšetrovacieho spisu najvyšší súd zistil, že obvinený po preštudovaní spisu 28. februára 2013 v zmysle § 208 ods. 1 Tr. por. navrhol doplniť vyšetrovanie a do trestného konania pribrať znalca z odboru psychológia, za účelom posúdenia hodnovernosti svedka - poškodeného M. W. a stotožniť a vypočuť ako svedka osobu menom M., ktorý mal potvrdiť skutočnosť, že sa obvinený v čase skutku nachádzal vo vinotéke. Vyšetrovateľ návrh na znalecké dokazovanie zamietol ako nedôvodný, pretože poškodený vypovedal v podstatných veciach zhodne, vierohodnosť a pravdivosť jeho výpovede bola nepriamo potvrdená výsluchmi svedkov a ďalšími dôkazmi. Orgány činné v trestnom konaní z rovnakého dôvodu zamietli aj návrh na stotožnenie a vypočutie svedka, obvinený totiž nevedel uviesť bližšie údaje k osobe (M.) a skutočnosť, kde sa v čase bezprostredne pred spáchaním skutku nachádzal bola potvrdená viacerými výpoveďami, nijakým priamym dôkazom nebolo preukázané, že by v čase skutku mal byť na inom mieste (č. l. 282 a nasl.). Obvinený v konaní pred súdom 4. apríla 2013 navrhol doplniť dokazovanie zisťovaním hodnovernosti výpovede poškodeného M. W. a žiadal vypracovať znalecký posudok znalcom z odboru psychológia, PhDr. Jindřichom Cupákom (č. l. 305). Okresný súd uznesením z 19. júna 2013, sp. zn. 3 T 51/2013, podľa § 142 ods. 1 Tr. por. pribral do konania znalkyňu z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, Mgr. Dianiškovú, na účely posúdenia osobnosti, intelektu a hodnovernosti poškodeného M. W.. Predseda senátu prvostupňového súdu na hlavnom pojednávaní 23. októbra 2013 vypočul znalkyňu k záverom oboznámeného znaleckého posudku č. 31/2013 zo 6. septembra 2013, pričom konštatovala, že u poškodeného nebol zistený sklon k skresľovaniu výpovedí, kontrola reality je dostatočná, dokáže rozlíšiť realitu od fantázie, mentálna retardácia poškodeného nie je až taká závažná, aby nedokázal uviesť s kým bol a kto mal byť páchatelom skutku. Obvinený na pojednávaní 21. augusta 2013 postupom podľa § 271 ods. 1 Tr. por. poukazoval na rozpory medzi výpoveďami poškodeného a svedkyne Q. a znalkyňi navrhol oboznámiť sa s výpoveďou svedkyne. Predseda senátu po vyjadrení prokurátora návrh obhajoby na dokazovanie prehratím záznamu z predchádzajúceho pojednávania 21. augusta 2013 zamietol (R 116/2014). Obvinený mal právo takýto dôkaz navrhnúť, ak však súd dospel k záveru o nepotrebnosti takého dôkazu, nebol povinný návrhu vyhovieť, predovšetkým ak na základe existujúcich vykonaných dôkazov, výpovedí či listinných dôkazov, znaleckých posudkov nenadobudol pochybnosti o správnosti znaleckého dokazovania o hodnovernosti výpovede svedka.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. zistené nebolo.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. je potrebné uviesť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá

i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Z tohto potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. Aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší p. Holandsku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Nezákonnosť vykonaných dôkazov dovolateľ oprel a neúplnosť znaleckého posudku znalkyne Mgr. Dianiškovej a nezákonnosť výsluchu svedka M., pretože mu bola položená sugestívna otázka, ohľadne prezývky obvineného, ktorú mal poškodený vysloviť po tom, čo bol svedkami M. a P. K. nájdený na mieste činu. So zákonnosťou a úplnosťou znaleckého posudku č. 31/2013, na účely posúdenia vierohodnosti sa najvyšší súd vysporiadal v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Návrh na znalecké dokazovanie navrhol obvinený, pričom dokazovanie bolo zamerané na posúdenie vierohodnosti poškodeného na podklade posúdenia jeho výpovedí, nie na odstraňovanie rozporov vo výpovediach medzi poškodeným, obvineným a svedkami, konkrétne svedkyňou Q.. Odstraňovanie rozporov vo výpovediach strán trestného konania či svedkov, v súlade so zásadami kontradiktórnosti, rovnosti strán, ústnosti, verejnosti a bezprostrednosti, podporenými dôkazmi, je totiž predmetom samotného dokazovania v trestnom konaní. Ako už dovolací súd vyššie konštatoval, znalecké dokazovanie bolo nariadené súdom, znalkyňa bola vypočutá na hlavnom pojednávaní a znalecký posudok bol na hlavnom pojednávaní oboznámený (§ 278 ods. 2 Tr. por.), pričom strany mali možnosť sa k dôkazu vyjadriť (§ 271 ods. 1 Tr. por.), o návrhu na doplnenie znaleckého dokazovania súd kvalifikovaným spôsobom rozhodol. Najvyšší súd musí prisvedčiť dovolacej argumentácii, podľa ktorej bola svedkovi M. na hlavnom pojednávaní 29. mája 2013 predsedom senátu položená sugestívna otázka, ktorou sa ho v súvislosti s objasňovaním okolností, za ktorých bol po čine nájdený poškodený a čo tvrdil bezprostredne po stretnutí so svedkom, nasledovne „Odznela zo strany poškodeného prezývka R.?” (č. l. 323). V tejto časti sa jedná o dôkaz nezákonný a neúčinný, na ktorý nebolo možné v trestnom konaní prihliadať. Na druhej strane je však nepochybné, že vina obvineného, ako páchatel'a trestného činu bola preukázaná výpoveďami poškodeného, ako aj ďalšími nepriamymi dôkazmi, výpoveďou svedkyne O., A., Q., M. a ďalších. Preto možno konštatovať, že ani dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. zistený nebol.

Ďalším dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 písm. i) Tr. por. je možné uplatniť, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Je nutné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a preto dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a

úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že základom správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Obvinený v rámci tohto dovolacieho dôvodu v intenciách nálezu Ústavného súdu Českej republiky z 23. marca 2004, sp. zn. I. ÚS 4/2004, oprel dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., a teda založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku o tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi, s následkom nesprávneho právneho posúdenia skutku. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie č. 14, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR (ďalej len „ZSNS a SSR“) č. 2/2015, podľa ktorého: I. Znemožnenie uplatnenia práva na obhajobu, ktoré zákon priznáva podozrivej osobe, je subsumovateľné pod porušenie práva na obhajobu ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., len za predpokladu, že taký postup orgánov činných v trestnom konaní negatívne ovplyvnil vykonávanie procesných úkonov po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, II. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. III. Ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

S poukazom na uvedené dovolací súd zdôrazňuje, že tvrdené pochybenia v skutkových zisteniach v základnom konaní okresným alebo krajským súdom nezakladajú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Nesprávnosti v skutkových zisteniach možno uplatniť výlučne v rámci dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por., v ktorom má minister spravodlivosti právo namietať, že právoplatné rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, v podstatných okolnostiach nesprávne zisteného alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci. Nakoľko dovolanie z takéhoto dôvodu ministrom spravodlivosti podané nebolo, najvyšší súd pri viazanosti zisteným skutkovým stavom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. konštatuje, že skutok 1) tak, ako bol súdmi ustálený, naplnia znaky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., pretože 18. decembra 2012 vo J., v časti J., poškodeného W. prepadol tak, že k nemu zozadu pristúpil a udrel ho raz päťou zozadu do oblasti hlavy, v dôsledku čoho poškodený spadol a ostal kľačať na zemi, kde mu z pravého predného vrecka bundy, ktorú mal poškodený pri sebe, odcudzil finančnú hotovosť vo výške 80,- eur... Je teda nepochybné, že dovolateľ v zmysle § 188 ods. 1 Tr. zák. použil násilie proti inému v úmysle zmocniť sa cudzej veci.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. naplnený nebol.

V súvislosti s dovolacími námietkami, uplatnenými v doplneniach dovolania, počnúc podaním doručeným 21. decembra 2017, sa najvyšší súd s poukazom na rozhodnutie č. 96, publikované v ZSNS a SSR č. 10/2018, nezaoberal. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. februára 2014, sp. zn. 5 To 3/2014, obvinený totiž prevzal 20. mája 2014 a obhajkyňa 19. mája 2014, tieto dovolacie námietky tak boli uplatnené po lehote na podanie dovolania podľa § 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.

Najvyšší súd na podklade konštatovaného rozhodol tak, ako je vyjadrené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.